

Tijdschrift voor Neerlandistiek in Scandinavië en ommelanden

JAAK FONTIER: VAN EXISTENTIËLE ANGST TOT LEVENSAANVAARDING

Marts 2011

G. De Groot-Tanghe met citaten

Intro

Georgette de Groot-Tanghe (1929-2007) studeerde Plastische Kunsten aan de Ecole Nat. Supérieure d'Architecture et des Arts Décoratifs te Brussel-Ter Kameren. Zij ontving de Prijs van de Belgische Kritiek, 1968 en 1969 alsook de Eerste prijs Nat. Wedstrijd van de Illustratie, Min. Van Middenstand, 1972-73. Maakte tekeningen, grafiek, beeldhouw- en emailwerk.

Individuele tentoonstellingen:
Oostende, 1970; Stuttgart, 1970;
Antwerpen, 1972; Schelderode, 1978;
Bruxelles, 1979; Brugge, 1980.

G. De Groot-Tanghe med citater

Intro

Georgette de Groot-Tanghe (1929-2007) studerede ved Ecole Nat. Supérieure d'Architecture et des Arts Décoratifs i Bruxelles-Ter Kameren. Hun vandt den belgiske kritikerpris i 1968 og 1969. Hun fik den Førstepris i erhvervsministeriets nationale illustratorkonkurrence 1972-73. Georgette de Groot-Tanghe lavede tegninger, grafik, skulpturer og emaljearbejde.

Særudstillinger:
Oostende 1970, Stuttgart 1970, Antwerpen 1972, Schelderode 1978, Bruxelles 1979, Brugge 1980.

I am The KING
2004
65 cm h x 50 cm b
Aquarel/akvarel
De Groote-Tanghe, België

Van existentiële angst tot levensaanvaarding¹

“Als kind moet je vertrouwen hebben in wat en wie je omringt. Als kind de oorlog beleven is een trauma dat je met wantrouwen en twijfel opzadelt en je je leven lang vervolgt en drukt”.

(Georgette de Groote-Tanghe, persoonlijke aantekeningen).

Tijdens de jaren zestig omschreven enkele kunstcritici een belangrijke kunstrichting in Vlaanderen als “Vlaamse Fantastiek”. Aan de reeks tentoonstellingen die onder die karakteristiek doorgingen namen o.a. Octaaf Landuyt, Jef Van Tuerenhout, Yves Rhayé, Camille D’Havé, René De Coninck, Herwig Driesschaert en Georgette De Groote–Tanghe deel.

Met de term “Vlaamse Fantastiek” wou de kunstcritiek enerzijds wijzen op de binding met en de voortzetting van een in de 16de eeuw beeldende visie die door grootmeesters als Hieronymus Bosch en Pieter Bruegel tot uitdrukking was gebracht en in een meer recent verleden dank zij James Ensor en Frits Van Den Berghe opnieuw hoogtepunten had bereikt. Anderzijds wilde de term het Vlaamse karakter in

Fra eksistentiel angst til livsaccept¹

“Som barn skal du have tillid til de ting og personer der omgiver dig. At opleve krigen som barn er et traume der lægger et trykkende åg af mistillid og tvivl på dig og forfølger dig livet igennem.”

(Georgette de Groote-Tanghe, personlige optegnelser).

I 1960’erne gav nogle kunstkritikere en betydningsfuld kunstrening i Flandern betegnelsen “flamsk fantastik”. I rækken af udstillinger, der blev afholdt under denne betegnelse, kunne man bl.a. se navne som Octaaf Landuyt, Jef Van Tuerenhout, Yves Rhayé, Camille D’Havé, René De Coninck, Herwig Driesschaert og Georgette De Groote–Tanghe.

Med termen “flamsk fantastik” ønskede kunstkritikken både at påpege forbindelsen til og kontinuiteten med den billeddannende vision, der med rod i det 16. århundredes stormestre Hieronymus Bosch og Pieter Bruegel igen i nyere tid har nået højdepunkter takket være James Ensor og Frits Van Den Berghe. Samtidig skulle termen også understrege det flamske særpræg i denne irreelle og fantasifulde kunst og på denne

---

1 In : Figuratief tekenen in Vlaanderen, 1984, p. 54.

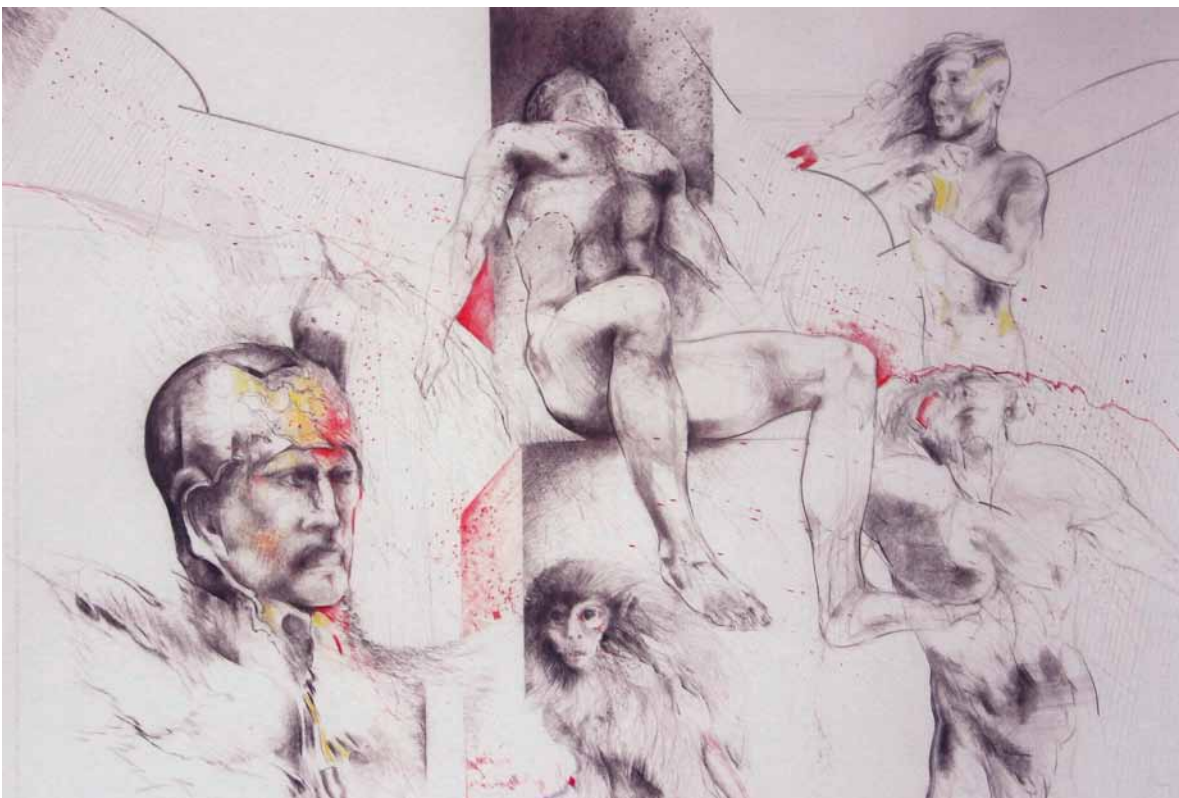
1 Oversat af Bodil Højbjerg Madsen.

die irreële en verbeeldingrijke kunst beklemtonen en ze aldus onderscheiden van het internationaal georiënteerde surrealisme.

Het lag voor de hand dat G. De Groote-Tanghe weldra door de animators van de Vlaamse Fantastiek zou worden ontdekt en gewaardeerd, daar haar kunst duidelijk ontsprong aan de meer

måde differentiere den fra den internationalt orienterede surrealisme.

Det var oplagt, at G. De Groote-Tanghe hurtigt skulle blive opdaget og værdsat af drivkræfterne bag den flamske fantastik, da hendes kunst tydeligvis har sit udspring i de mere ubevidste lag i menneskets psyke. Næret som de er af

GRAND VOYAGEUR DES NUITS

50 cm h x 65 b

Kleurpoot/farveblyant

De Groote-Tanghe, België

onbewuste lagen van onze psyche. Gevoed door droom en angst, getuigend van beklemming en bedreiging, sprak haar werk van het hele dat geest en verbeelding beroert en verontrust, maar voor de rede zonder verklaring blijven moet, omdat het opwelt uit dieperliggende lagen van het bewustzijn.

drømmetilstande og angst, og med deres vidnesbyrd om noget trykkende og truende, er værkerne også talerør for alt det der påvirker og foruroliger sjæl og fantasi. Alt det der ikke kan forklares i ord, da det vælder frem fra de dybereliggende lag i bevidstheden.

ELKE DAG OPNIEUW - HVER DAG OM IGEN

2003

50 cm h x 65 cm b

Kleurpoot / farveblyant

De Groote-Tanghe, België

Was dit een kunst van huivering, trauma, obsessie van door nachtmerries doorspookte duisternis, voor haar die tekende was ze ongetwijfeld ook bevrijding, middel tot zelfhandhaving. Want de pen, die tekende deze wereld van de mens vol innerlijk vrezes, die tekende de vliezen, vleugels, netten van mensdieren, vogelmensen, vleermuizen, kraalogige wonderwezens en

Dette er en kunst præget af skælven, traumer og besættelse, et mareridtsplaget og spøgelsesbefængt mørke, men for kunstneren der tegnede dette utvivlsomt også en befrielse – et middel til selvopholdelsesdrift. For den pen, der tegnede denne menneskeverden fyldt med indre frygt og tegnede disse menneskedyrskind, vinger og net - fuglemennesker, flagermus,

LA DANSE

2005

30 cm h x 30 cm b

Pentekening/stregtegning

De Groot-Tanghe, België

fabeldieren, die tekende met veel zwart ragfijne spanningsvelden vol trillingen, bevingen en verschuivingen van dichtheid en toonwaarden, die pen getuigde van beheersing, zekerheid van uitvoering en technisch meester-zijn op de witte oppervlakte van het papier.

"Ik heb mijn klaaglied gezongen. Mijn hallucinaties en nachtmerries heb ik getekend met uitgerafelde lijnen, haken en punten, een wirwar van wit-zwart, aanzwellend tot wezens en ongeformuleerde dreiging".

(Georgette de Groote-Tanghe, persoonlijke aantekeningen).

Dat G. Tanghe niet alleen de tekenkunst op hoog niveau beoefende maar ook de grafiek, bleek duidelijk, toen ze in 1971 de fraaie reeks lithografieën, "Tijl Uilenspiegel" realiseerde. Boven de grafische uitdrukkingsmiddelen verkiest ze echter het tekenen, omdat dit medium tot de meest directe neerslag in staat stelt van wat de mens bezielt, beroert en van wat hij zich verbeeldt.

We kunnen stellen dat haar werk uit de laatste jaren nog steeds door het irreële, maar niet langer door de angst en de obsessie wordt gekenmerkt. Beklemming, vrees en bedreiging hebben plaats gemaakt voor levensaanvaarding. Het tekenen, hoewel nog steeds rijk aan verbeeldingselementen, wordt gevoed door de bewondering voor de vele mooie dingen die het leven biedt in de vorm van kunst, dans, literatuur, film, de natuur en lichamelijke van dier en mens, de sfeer van fraaie steden. Waarschijnlijk is

kvieøjede overnaturlige væsener og fabeldyr, alt tegnet med kulsorte og hårfine spændingsfelter fulde af sitren, bæven og forskydninger af tæthed og toneværdier; denne pen er vidne om kontrol, sikkerhed i udførelsen og en teknisk virtuositet på papirets hvide overflade.

"Jeg har sunget min klagesang. Mine hallucinationer og mareridt har jeg tegnet med flossede linjer, krøller og punkter - et sort-hvidt virvar der svulmer op og antager skikkelse og en udtalt trussel".

(Georgette de Groote-Tanghe, personlige optegnelser).

At G. Tanghe ikke alene udøvede tegnekunst, men også grafik på et højt niveau, var tydeligt, da hun i 1971 realiserede den smukke serie af litografier, "Tijl Uilenspiegel". Frem for de grafiske udtryksmidler vælger hun dog tegnekunsten, da dette medium på den mest direkte måde afspejler det der besjæler og berører mennesket og dets forestillingsevne.

Vi kan konstatere, at hendes værker fra de seneste år stadig er præget af det irreelle, men ikke længere af frygt og besættelse. Den trykkende og truende angst har veget pladsen for en accept af livet. Tegningerne er stadig spækket med fantasielementer, men næres nu af beundringen over de mange smukke ting, som livet byder på i form af kunst, dans, litteratur, film, natur og kropslighed hos dyr og mennesker og atmosfæren i de smukke byer. Sandsynligvis er det den mere "livsbekræftende" tilgang, der har ansporet kunstneren til at bruge farver i stedet for streng sort/hvid.

TO ASK ONESELF QUESTIONS IS ALREADY TO LOSE PARADISE

2003

65 cm h x 50 cm b

Aquarel/akvarel

De Groote-Tanghe, België

het die meer "lebensbejahende" benadering die de kunstnerares ertoe heeft aangezet de kleur aan te wenden in plaats van het strenge zwart-wit.

Haar recente kleurtekeningen tonen hoe alert de geest van G. Tanghe is, hoe ze scherpe waarneming van fysionomie, anatomie en houding paart aan inzicht in de innerlijke drijfveer. Zo de figuratie en de inspiratiebronnen nu duidelijker blijken - Fellini, de balletten van Béjart, Rubens, de figuren van pausen, kardinalen, ruiters – de tekening blijft de uiting van een gevoelig, persoonlijk, intensief en inventief bezig zijn, waarin voor de loop van de verbeelding vrije ruimte over is.

Teken-technisch beschouwd past ze, als voorheen, de gelukkige synthese toe van de scherp afgelijnde contour en de doorwrochte, verfijnde binnentekening. Tekeningen zijn het die op de kijker en door de thematiek en door de vrije visuele beelding een blijvende aantrekkingskracht uitoefenen.

Jaak Fontier

Hendes seneste farvetegninger viser, hvor årvågen G. Tanghes ånd er, og hvor skarpt hun iagttager fysiognomi, anatomi og holdning som hun forener med indsigt i de indre bevæggrunde. Figurtegningen og inspirationskilderne er nu tydeligere - Fellini, Béjart-balletterne, Rubens, gestaltninger af paver, kardinaler, ryttere – men tegningerne er stadig udtryk for en følsom, personlig, intensiv og opfindsom og foretagsom sjæl, hvor fantasien har frit løb.

Tegneteknisk ser vi, at kunstneren, som altid, anvender den lykkelige syntese af skarpt optrukne konturer og gennemarbejdede, forfinede indvendige detaljer. Disse tegninger vil i kraft af deres tematik og rige visuelle billeddannelse altid udøve en stærk tiltrækningskraft på beskueren.

Jaak Fontier

Oversat af Bodil Højbjerg Madsen